

Position Paper

**Geachte leden van de
Digitale Zaken Commissie,**

Veel dank voor de uitnodiging voor het rondetafelgesprek over digitale infrastructuur en economie ter voorbereiding op uw Commissiedebat op 25 april.

De Amsterdam Internet Exchange (AMS-IX) bestaat dertig jaar. AMS-IX is een neutrale organisatie zonder winstoogmerk die in 1994 begon als een samenwerkingsverband tussen verschillende academische instellingen (SURF, Nikhef, Sara, CWI, SURFnet en NLnet). Inmiddels is AMS-IX uitgegroeid tot een van de grootste internetknooppunten ter wereld. Als internetknooppunt verbindt AMS-IX internet service providers met contentaanbieders, streamingdiensten, onderzeese internetkabels en andere netwerken. Die kennis zetten we wereldwijd in via 14 verschillende internet exchange points om een open, vrij en veilig internet te creëren.

In het kader van dit rondetafelgesprek vestig ik graag uw aandacht op het grote belang van onderzeese internetkabels voor het Nederlandse vestigingsklimaat, onze strategische autonomie en de borging van publieke waarden. Zonder urgente politieke keuzes zal Nederland haar goede uitgangspositie op het gebied van digitale infrastructuur verliezen.

Mijn boodschap aan uw commissie is simpel:

1

Onderzeese internetkabels zijn een onmisbaar onderdeel van ons vestigingsklimaat en onze positie als digitaal knooppunt van Europa.

2

De huidige onderzeese internetkabels die in Nederland aanlanden raken verouderd en worden de komende jaren uitgefaseerd.

3

Andere Europese landen (FR, ES en DK) zorgen met actief beleid en publieke investeringen ervoor dat nieuwe onderzeese internetkabels daar aanlanden.

4

Door middel van publieke investeringen in bestaande zee kabelprojecten, zoals de Far North kabel, kan Nederland haar goede digitale uitgangspositie behouden.

5

Publieke investeringen zijn niet alleen nodig voor Europees Nederland, maar ook voor Caribisch Nederland.

Onderzeese internetkabels zijn een onmisbaar onderdeel van ons vestigingsklimaat en voor Nederland als digitaal knooppunt van Europa

---

In de Kamerbrief ‘Staat van de Digitale Infrastructuur’ zegt het kabinet terecht: “Zeekabels spelen een belangrijke rol in het digitale vestigingsklimaat van Nederland. Ook zijn ze een belangrijke factor geweest in de realisatie van de Nederlandse positie als digitaal knooppunt.”

Tegelijkertijd is het belangrijk om te beseffen dat elk bedrijf, elke overheid en elke organisatie in Nederland afhankelijk is van digitale infrastructuur. Het gaat dus niet zozeer om ons “digitale vestigingsklimaat”, maar om hét vestigingsklimaat van Nederland. De aanlanding van onderzeese internetkabels en de snelle wereldwijde connectiviteit die daarmee gepaard gaat is onmisbaar voor ons vestigingsklimaat.

Onderzeese internetkabels zijn bovendien van groot belang voor onze strategische autonomie. 98% van de het intercontinentale internetverkeer verloopt via zeekabels. Tegelijkertijd lopen zeekabels via traditionele handelsroutes, zoals het suezkanaal, waardoor ze kwetsbaar zijn voor bedoelde en onbedoelde sabotage. Vier van de vijftien onderzeese internetkabels tussen Europa en Azië zijn momenteel kapot als gevolg van spanningen in het Midden-Oosten. Dergelijke kabelbreuken zijn minder zichtbaar dan een kapotte gasleiding, maar zeker niet minder impactvol.

De huidige onderzeese internetkabels die in Nederland aanlanden raken verouderd en worden de komende jaren uitgefaseerd

---

De onderzeese internetkabels die ervoor hebben gezorgd dat Nederland is uitgegroeid tot het digitale knooppunt van Europa raken verouderd. Kabels zoals de AC-1 en TAT-14 zijn meer dan 20 jaar geleden aangelegd en zijn inmiddels verouderd en worden uit gebruik genomen.

Nieuwe onderzeese internetkabels landen vaak aan in andere Europese landen dankzij publieke investeringen aldaar

---

Nieuwe onderzeese internetkabels tussen Europa en de Verenigde Staten zoals de **Havfrue**, de **Amitie** en de **Anjana** landen niet in Nederland aan, maar in Denemarken, Frankrijk en Spanje dankzij actief beleid en publieke investeringen van de betreffende overheden. Niet de markt, maar strategische beslissingen door overheden bepalen waar nieuwe zeekabels aanlanden en waar de economische voordelen terecht komen.

Bovendien zien we ook bij de aanleg van onderzeese internetkabels de dominantie van grote Amerikaanse en Chinese (staats)bedrijven. Dat zet de borging van publieke waarden, zoals een open en vrij internet, ook op het niveau van fysieke digitale infrastructuur onder druk.

Vernieuwing is noodzakelijk om een digitale infrastructuur van wereldklasse te behouden en dat zal een vorm van publieke investering vereisen

---

Zonder urgente politieke actie verliezen we stap voor stap onze gunstige uitgangspositie als digitale knooppunt van Europa. "Vernieuwing is noodzakelijk om een digitale infrastructuur van wereldklasse te behouden" is ook een duidelijke conclusie uit de 'Staat van de Digitale Infrastructuur'. De vraag is: Hoe?

Praktische ondersteuning bij het vergunningsproces van de aanlanding van nieuwe kabels en de oprichting van een Zeekabel Coalitie zijn goede eerste stappen die het kabinet heeft gezet. Maar net als bij elke andere vorm van infrastructuur (wegen, spoor, bruggen, etc.) zal het borgen van het publieke belang in digitale infrastructuur ook publieke investeringen vergen.

Het goede nieuws is dat er bestaande initiatieven zijn waar Nederland makkelijk op aan kan sluiten. Dat geldt bijvoorbeeld voor de Far North kabel tussen Europa en Azië. De kosten voor het in Nederland laten aanlanden van de Far North kabel: €80 miljoen. Vergeleken met andere infrastructuur (wegen, spoor, fietspaden, etc.) die we met publiek geld aanleggen is dat een schijntje.¹

Publieke investeringen in onderzeese internetkabels zijn van vitaal belang. Niet alleen voor onze connectiviteit, maar ook voor het verwezenlijken van bredere overheidsdoelstellingen op het gebied van kunstmatige intelligentie of wetenschappelijke onderzoek infrastructuur. Zonder snelwerkende intercontinentale dataverbindingen worden de ambitieuze doelen van de overheid met betrekking tot AI onbereikbaar. We zien nu reeds onderzoeksopdrachten naar andere landen verdwijnen omdat er geen afdoende capaciteit is in Nederland. Veelal is dit een voorbode van het verdwijnen van economische activiteit die de innovatie volgt.

Publieke investeringen zijn niet alleen nodig voor Europees Nederland, maar ook voor Caribisch Nederland

---

Tot slot wil ik uw aandacht vragen voor de digitale infrastructuur in Caribisch Nederland. Internet is hier vaak traag, onbetrouwbaar en duur. Dat beperkt de eilanden in hun economische ontwikkeling en in het borgen van publieke voorzieningen. Veel van de onderzeese internetkabels die de eilanden verbinden met de rest van de wereld zijn in handen van 1 bedrijf waardoor kosten hoog blijven. Publieke investeringen in digitale infrastructuur, zoals het ministerie van BZK eerder deed met de aanleg van een zeekabel tussen Saba en Sint-Eustatius, zijn nodig om ook in Caribisch Nederland te zorgen voor een digitale infrastructuur van wereldklasse.

¹ De kosten van een kilometer snelweg zijn al gauw €30 miljoen per kilometer.
<https://www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/CPB-Policy-Brief-2016-06-Investeren-in-infrastructuur.pdf>

